

MEDICINA U TREĆEM ŽIVOTNOM DOBU

18. SOCIJALNA REHABILITACIJA INVALIDNIH STARIH DIJABETICARA

Markovic A, Nedeljkovic TI

¹Centar za socijalni rad 2Solidarnost2 Kragujevac

²KC "Kragujevac" Kragujevac

Pojam invalidnosti bitno se razlikuje od pojma bolesti, mada među njima ima i zajedničkog. Jedna od istaknutih klasifikacija invalidnosti jeste i *Kessler*-ova podela invalidnosti, među kojima je i jedna od glavnih grupa, grupa internističkih invalida, u okviru koje se nalaze i: invalidi sa bolestima srca i krvnih sudova, sa aterosklerozom, sa dijabetesom, sa raznim kombinacijama ovih bolesti i mnoge druge. U odnosu na uzrast posebno se izdvajaju dve kategorije: ratni vojni invalidi (RVI) i gerijatrijski invalidi (invalidne stare osobe). Dakle, u kombinaciji diabetes mellitus i starost, uz invaliditet, čini se da rehabilitacija, a naročito socijalna može imati svoje značajne specifičnosti u odnosu na ostale oblike rehabilitacija.

Prema *Greenblat-u* u osnovna područja rehabilitacije spadaju: fizikalna, psihološka, porodična, socijalna, rekreaciona, edukaciona i profesionalna rehabilitacija, ali većina autora prihvata podelu na tri osnovne kategorije rehabilitacije: medicinsku, socijalnu i profesionalnu. Socijalna rehabilitacija znači osposobljavanje povređenog ili obolelog, pa tako i invalidnog starog dijabetičara za povratak u i aktivno uključivanje u širu i užu zdravstvenu zajednicu. Upotreba hemijsko-farmaceutskih preparata predstavlja bazu medicinske rehabilitacije u somatskoj medicini, pa tako i kod starih dijabetičara. Razvoj biohemije i farmakologije doprineo je velikim ostvarenjima na polju proizvodnje novih lekova sa sve širom i efikasnijom primenom u lečenju bolesti, a naročito kod dijabetesa, ali bez

primene i metoda socijalne rehabilitacije nema stvarnog napretka u ovoj oblasti, tim pre pre što su dijabetičari, a naročito invalidni stari dijabetičari često socijalno i psihički izmenjene ličnosti.

ZAKLJUČAK. Iz svih ovih razloga u zaključku ovog rada ističemo značaj primene metoda socijalne rehabilitacije kod starih dijabetičara sa invaliditetom.

Ključne reči: dijabetes, starost, invaliditet, rehabilitacija

19. LABORATORIJSKI NALAZI U DIFERENCIJALNOJ DIJAGNOZI ATEROSKLEROTSKE MIOKARDIOPATIJE

Nedeljkovic TI

KC "Kragujevac" Kragujevac

UVOD. U pacijenata sa aterosklerotskom miokardiopatijom (AM) klinički, laboratorijski i patološki nalazi značajno se razlikuju u odnosu na starost.

CILJ RADA. bio je da statistički potvrdi ove pretpostavke.

MATERIJAL I METOD. Ispitano je 157 pacijenata sa AM, koji su podeljeni na presenilnu grupu (50-65 godina starosti) koju je sačinjavao 79 bolesnik (50.3%) i senilnu grupu (stariji od 65 godina) sa 78 bolesnika (49.7 %). U svih pacijenata sa AM izvršena su klinička, laboratorijska, EKG, patološka i druga ispitivanja.

REZULTATI. U presenilnoj grupi pronađeni su ishemični bol u 53 bolesnika (67%), hiperholesterolemija u 55 bolesnika (70%) i infarkt miokarda kao uzrok smrti u 50 bolesnika (63%), dok su u senilnoj grupi pronađeni disritmični simptomi u 58 (74%), hipoproteinemija u 61 (78%) i kardijalna dekompenzacija kao uzrok smrti u 58 bolesnika (74%).

ZAKLJUČAK. U zaključku, ističe se da, iako se prava granica između godina ne može tačno definisati između starosnih grupa ipak, ovi nalazi mogu biti od značaja u dijagnozi, diferencijalnoj dijagnozi i prognozi AM.

Ključne reči: laboratorijski nalazi, diferencijalna dijagnoza, aterosklerotska miokardijopatija

20. ULTRASONOGRAFIJA HEPATOBILIJARNOG TRAKTA U STARIH

Duric B¹, Nedeljkovic T², Krstic M³, Tomic D³, Jankovic G³

¹Dom zdravlja Mladenovac

²KC "Kragujevac" Kragujevac

³KC Srbije, Medicinski fakultet Beograd

UVOD. oboljenja hepatobilijarnog trakta su veoma česta kod osoba starije životne dobi.

MATERIJAL I METOD. Hepatobilijarni trakt (HBT) je izučavan ultrasonografski (USG) kod 25 pacijenata (11%), od 222 iz Doma penzionera u Mladenovcu, od čega je samo 3 bilo muškog pola (12 %), dok je žena bilo 22 (88 %). Pacijenti su bili prosečne starosti 73 2 godine.

REZULTATI. Najčešće dijagnoze su bile ptotična, presavijena holecista (bez konkremenata) u 6 pacijenata (24%) i to kod 1 muškarca i 5 žena, i kalkuloza holeciste u 6 pacijentkinja (24%) što zajedno čini gotovo polovinu pacijenata (48%).

ZAKLJUČAK. S obzirom na neinvazivnost metode i portabilnost aparata preporučuje se rutinsko uvođenje USG u dijagnostici bolesti u gerijatrijskih pacijenata u Domovima penzionera odnosno Gerontološkim Centrima.

Ključne reči: stari, ultrasonografija, hepatobilijarni trakt

21. RETKE SEPTIČKE KOMPLIKACIJE NAKON LAPAROSKOPSKE HOLECISTEKTOMIJE - PRIKAZ SLUČAJA

Pejović, T

Zdravstveni centar "M. Katanić", Gornji Milanovac

U radu je prikazana retka septička komplikacija nakon laparoskopske holecistektomije u vidu subfreničnog apscesa uzrokovanog stranim telom.

Sedamdesetpetogodišnja pacijentkinja primljena je na Hirurško odeljenje Z.C. Gornji Milanovac zbog bolova ispod desnog rebarnog luka, otoka u istoj regiji kao i povišene telesne temperature pet godina nakon

laparoskopske holecistektomije. Nakon standardne kliničke obrade, dopunska dijagnostika u vidu CT-a otkrila je desni subfrenični apsces koji se širio u prednji trbušni zid. Gnojna kolekcija je evakuisana kroz desnu subkostalnu minilaparotomiju uz ekstraperitonealni pristup. Evakuisano je 1300 ml sadržaja. Nakon potpune eksploracije apscesne šupljine nađen je i uzrok supuracije - strano telo (gaza 10x5 cm). Apscesna šupljina je drenirana i u postoperativnom periodu svakodnevno ispirana antiseptičkim rastvorima do potpune obliteracije. Drenovi su odstranjeni dve nedelje nakon operacije, a nakon radiografske kontrole. Dva meseca kasnije kontrolni CT abdomena je pokazao potpuno zatvaranje apscesne šupljine. Pacijentkinja je danas bez ikakvih simptoma kao posledica prethodnih hirurških zahvata.

ZAKLJUČAK. Laparoskopska holecistektomija predstavlja zlatni standard u rešavanju simptomatske kalkuloze naročito kod bolesnika u trećem životnom dobu. Retke i teške septičke komplikacije kod takvih pacijenata mogu se uspešno rešiti primenom dostupnih dijagnostičkih procedura i izborom adekvatne hirurške procedure.

Ključne reči: subfrenični apsces, laparoskopska holecistektomija, strano telo

22. CATARACTA SENILE NUCLEARIS- PRIKAZ SLUČAJA

Kraus N¹, Vuleta V¹, Šarenac T², Nedeljkovic T²

¹Dom zdravlja Novi Beograd

²KC "Kragujevac" Kragujevac

Katarakte se dele na stacionarne i progredijentne. U progredijentne katarakte spada senilna katarakta, koja se deli na nuklearnu i kortikalnu (prednja i zadnja). Više različitih faktora učestvuje u etiopatogenezi katarakti: nasleđe, embriopatija, starost, povrede i druge opšte i očne bolesti, ali su i pored mnogih izučavanja i danas često nepoznati. Kada je u pitanju nuklearna katarakta postoji pretpostavka da se radi o poremećajima u ishrani ili o pluriglandularnim poremećajima. Bolesnici se žale da naročito slabo vide kada je dan sunčan, a bolje kada je oblačno ili u sumrak, što je u vezi s tim što je zenica uzana pri jakom osvetljenju. Kod ovog oblika čest je slučaj da jedro ima braonkast, pa čak i crnkast odsjaj, zbog čega ima naziv *cataracta brunescens* ili *cataracta nigra*.

Ovaj rad predstavlja prikaz slučaja sa nuklearnom senilnom kataraktom.

Ključne reči: katarakta, senilnost, prikaz slučaja

23. SERUMSKI HEMOGLOBIN U STARIH ULKUSNIH BOLESNIKA

Nedeljkovic TI¹, Jakovljevic V^{1,2}, Novokmet S³

¹KC "Kragujevac" Kragujevac

²Medicinski fakultet Kragujevac

³Medicinski fakultet, Odsek: Farmacija, Kragujevac

UVOD. Ulkusna bolest u starih bolesnika (UBSB) ima hronični karakter. Krvarenje je veoma često kod akutnog ulkusa. Ove činjenice ukazuju da je UBSB specijalno poglavlje u slučajevima sa krvarenjima. U toku krvarenja broj eritrocita i hemoglobin (Hgb) opadaju, ali sporije od ostalih parametara. S druge strane, malo je studija o ulozi i značaju Hgb kod UBSB.

CILJ. našeg istraživanja bio je da ispita ulogu Hgb u dijagnozi UBSB.

MATERIJAL I METODE. Hgb, je određivan Drabkin-ovom metodom (referentne vrednosti 139-163 g/l). Ispitali smo 37 (17%) bolesnika od 222 u Domu penzionera u Mladenovcu. Svi pacijenti su bili podeljeni u 4 grupe: želudačni ulkus žena (ŽUŽ), želudačni ulkus muškaraca (ŽUM), duodenalni ulkus muškaraca (DUM) i duodenalni ulkus žena (DUŽ). Kod 34 UBSB (92%) određivan je nivo Hgb.

REZULTATI. Zabeležili smo nešto niže vrednosti Hgb (133 g/l) kod 21 (62%) UBSB. 9 (26 %) je imalo normalne vrednosti, a 4 (12 %) visoke vrednosti. Samo kod DUŽ su zabeležene normalne vrednosti: 155 g/l, dok su kod drugih bile niže: kod ŽUM 134 g/l, kod ŽUŽ 133 g/l i najniže kod DUM 123 g/l. Situacija je još drastičnija kod akutnih i aktivnih hroničnih oblika. Vrednosti opadaju na 118 g/l (ŽUŽ), 98.6 g/l (ŽUM), 100 g/l (DUM), i generalno 105 g/l.

ZAKLJUČAK. U našoj studiji, diskutuje se uloga i značaj Hgb u dijagnozi, diferencijalnoj dijagnozi i prognozi UBSB.

Ključne reči: hemoglobin, stari, ulkusni bolesnici

24. LABORATORIJSKI NALAZI U DIFERENCIJALNOJ DIJAGNOZI ATEROSKLEROTSKE MIOKARDIOPATIJE

Nedeljkovic TI

KC "Kragujevac Kragujevac

UVOD. U pacijenata sa aterosklerotskom miokardiopatijom (AM) klinički, laboratorijski i patološki nalazi značajno se razlikuju u odnosu na starost.

CILJ. rada bio je da statistički potvrdi ove pretpostavke.

MATERIJAL I METODE. Ispitano je 157 pacijenata sa AM, koji su podeljeni na presenilnu grupu

(50-65 godina starosti) koju je sačinjavao 79 bolesnik (50.3%) i senilnu grupu (stariji od 65 godina) sa 78 bolesnika (49.7 %). U svih pacijenata sa AM izvršena su klinička, laboratorijska, EKG, patološka i druga ispitivanja.

REZULTATI. U presenilnoj grupi pronađeni su ishemični bol u 53 bolesnika (67%), hiperholesterolemija u 55 bolesnika (70%) i infarkt miokarda kao uzrok smrti u 50 bolesnika (63%), dok su u senilnoj grupi pronađeni disritmični simptomi u 58 (74%), hipoproteinemija u 61 (78%) i kardijalna dekompenzacija kao uzrok smrti u 58 bolesnika (74%).

ZAKLJUČAK. U zaključku, ističe se da, iako se prava granica između godina ne može tačno definisati između starosnih grupa ipak, ovi nalazi mogu biti od značaja u dijagnozi, diferencijalnoj dijagnozi i prognozi AM.

Ključne reči: laboratorijski nalazi, diferencijalna dijagnoza, aterosklerotska miokardiopatija

25. HAUS KAASGRABEN-GERO SENIORENHEIM GMBH- DOM PENZIONERA U BEČU

Stupić Z¹, Dorner H, Nedeljković TI²

¹Haus Kaasgraben-Gero Seniorenheim GmbH, Wien, Austria

²KC "Kragujevac", Kragujevac

Haus Kaasgraben-Gero Seniorenheim GmbH je naziv jednog Doma penzionera u austrijskom glavnom gradu Beču. Nalazi se u predivnom delu Beča, koji se naziva Grinzing. U Domu se nalazi ukupno 24 korisnika, koji imaju sve uslove za kvalitetan život.

Poznato je da je Austrija zemlja starih, da je mortalitet veći od nataliteta, a naročito je to sve izraženo u Beču. Ovaj Dom vodi prvi autor ovog teksta, gospodin Zoran Stupić, rodnom iz Stare Pazove, odnosno iz Srbije, koji je bio učesnik jednog velikog Savetovanja Rukovodilaca Domova penzionera Evrope održanom pre nekoliko godina u Amsterdamu, u Holandiji. U rukovođenju ovim Domom pomaže mu gospođa Ingeborg Dorner. Kao izveštaj sa studijskog putovanja, koautor će opisati iskustva u radu sa starim licima u nama bliskoj sredini.

Ključne reči: Dom penzionera, Austrija, Beč

26. ELEKTROLITNI POREMEĆAJI KOD STARIH OSOBA LEČENIH U BOLNICI

Zornić N¹, Milovanović D²

¹Centar za anesteziju i reanimaciju

²Služba za kliničku farmakologiju KC "Kragujevac"

CILJ. ovog rada je bio da ispita povezanost upotrebe lekova i poremećaja koncentracije glavnih anjona i katjona u krvi, kod starih osoba lečenih u bolnici. U opservacionoj, prospektivnoj studiji po dizajnu praćenja kliničkog događaja utvrđivani su klinički značajni poremećaji elektrolita u centralnoj biohemijskoj laboratoriji, nakon čega su pacijenti pregledani na bolničkom odeljenu, u dva navrata, na inicijalnoj i ponovljenoj viziti, do sedam dana od prve posete. Utvrđivano je prisustvo simptoma i znakova datog elektrolitnog poremećaja, identifikovana farmakoterapija i drugi podaci potrebni za analizu. Verovatnoća kauzalnosti upotrebe lekova i poremećaja je procenjena Naranjo upitnikom. Statišička analiza je obuhvatila metode deskriptivne statistike, testiranja hipoteze i logističke regresije, pri verovatnoći $p < 0.05$. Tokom studije, u trajanju od godinu dana, identifikovano je 35 bolesnika životnog doba 65 godina i stariji (rang od 65 do 76) koji su ispunjavali uključujuće kriterijume. Najčešće bolesti su bile iz grupe kardiovaskularnog sistema (kod 17 bolesnika), digestivnog trakta (8) i endokrinološkog sistema (7). Hiponatemija je zabeležena u 19 poseta (računajući dve posete po bolesniku), hipokalijemija u 19, hipokalcemija u 14, hipomagnezemija u 12, hipohloridemija u 19, niže koncentracije bikarbonata u 14, hipernatrijemija u 4, hiperkalijemija u 12, hiperkalcijemija u 3, hipermagnezijemija u 4, hiperhloridemija u 6 i više koncentracije bikarbonata u 4 posete. Najčešći lekovi su bili ACE inhibitori (kod 18 bolesnika), analgetici (13), blokatori kalcijumovih kanala (8), antiastmatici (8), aminoglikozidi (8), beta-blokatori (6), diuretici (6), cefalosporini (6) i benzodiazepini (5). Od infuzionih rastvora najčešće su korišćeni fiziološki rastvor natrijum hlorida 0.9% (kod 11 bolesnika), rastvor kalijum hlorida 7.4% (8), Hartmanog rastvor (7), glukoza 5% (6), i rastvor bikarbonata (5). Dalja analiza je ispitala asocijaciju upotrebe lekova i pojedinih elektrolitnih poremećaja. U zaključku, opservacione studije praćenja kliničkog događaja mogu da budu korisne u skriningu neželjenih dejstava lekova na homeostazu elektrolita kod starih osoba lečenih u bolnici.

Ključne reči: lekovi, elektroliti, neželjena dejstva, stare osobe

27. KOMORBIDITET KOD STARIH SA PRELOMOM KUKA

Ristić B¹, Ignjatović Ristić D², Zečević Luković T³, Jovanović N¹, Stojadinović I¹

¹Klinika za ortopediju i traumatologiju

²Klinika za psihijatriju

³Centar za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju

Uobičajeni pratilac starenja su brojne bolesti i patološka stanja koji umanjuju biološke, mentalne i socijalne sposobnosti čoveka. Prelom kuka je najčešće samo posledica već uveliko pogoršanog zdravlja starog čoveka.

CILJ. rada je određivanje najčešćih udruženih bolesti kod starih pacijenata sa prelomom kuka.

METOD. Studijom je obuhvaćeno 190 pacijenata sa prelomom gornjeg okrajka butne kosti lečenih u Klinici za ortopediju i traumatologiju. Za potrebe ovog rada napravljen je poseban upitnik koji je sadržavao osnovne demografske podatke za svakog pacijenta, preoperativne konsultativne preglede, kao i upitnike o aktivnostima u svakodnevnom životu, kognitivnom statusu i pokretljivosti pacijenta pre povrede. Praćena je I pojava komplikacija u toku lečenja. Dobijeni podaci su analizirani i upoređeni sa rezultatima drugih istraživača.

REZULTATI. Od ukupnog broja pri ulasku u bolnicu jednu ili više značajnih udruženih bolesti je imalo 124 pacijenta (65,3 %), a od toga 75 (39,5 %) kardiomiopatiju, 23 (12,1 %) dijabetes melitus i 13 (7%) opstruktivnu bolest pluća. Dvanaest pacijenata je umrlo, a kod 87 (45,8%) pacijenata se u toku lečenja razvila jedna ili više komplikacija.

ZAKLJUČAK. Mogućnost da se postigne zadovoljavajući ishod lečenja kod gerijatrijskih pacijenata sa prelomom kuka, zavisi od mnogo više faktora nego što je to lečenje frakture same po sebi. Cilj lečenja je da se maksimizira funkcionalni oporavak kroz prepoznavanje kompleksne prirode ovih pacijenata i obezbeđivanje optimalnih uslova za što bolji i brži oporavak za svakog pacijenta pojedinačno.

Ključne reči: prelom kuka, stari, komorbiditet